GEMEENTELIJKE KREDIETBANK

BEGROTING 2022

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Uitgangspunten begroting 2022	3
Hoofdstuk 2	Kerntaken GKB	4
Hoofdstuk 3	Beleidsbegroting	6
Hoofdstuk 4	De BBV paragrafen	10
Hoofdstuk 5	Meerjarenraming 2023-2024-2025	16

Bijlagen

- 1 Programmarekening 17
- 2 Meerjarenraming 18
- 3 Meerjarige bijdrage van de GR gemeenten 19
- 4 Geprognosticeerde balans 20
- 5 Berekening EMU saldo 21

Hoofdstuk 1 Uitgangspunten begroting 2022

De gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Kredietbank Drenthe, ingesteld op 1 januari 1990, is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Assen, Hoogeveen en Meppel. De GKB levert in veertien gemeenten een bijdrage aan de sluitende aanpak voor de bestrijding van armoede en schulden. Voor de begroting 2022 zijn een aantal ontwikkelingen van belang.

Strategische koers

De GKB zit bij het opstellen van deze begroting nog volop in het proces van de evaluatie van het strategische besluit 2018-2021. De uitkomsten van deze evaluatie zijn bij het opstellen van deze begroting nog niet bekend en de begroting is daarom gebaseerd op het staande strategische besluit.
Daarnaast werkt dit huidige strategische beleid steeds meer door en neemt de caseload in de voormalige DVO gemeenten steeds verder af.

Corona

De instroom van nieuwe aanmeldingen is onzeker. De impact van de pandemie, de lockdown, heeft tot op heden vooral tot gevolg dat de instroom van nieuwe aanmeldingen achterblijft bij de verwachtingen. Het is uiterst onzeker wanneer en in welke mate de instroom van nieuwe aanmeldingen zich zal herstellen of wellicht als gevolg van de crisis zal toenemen. De begroting gaat uit van de lagere instroom tijdens de pandemie.

DVO gemeenten

In de loop van 2021 zullen acht DVO gemeenten moeten besluiten of zij gebruik willen maken van de mogelijkheid tot verlenging van de overeenkomst met de GKB. In de begroting is op basis van de lopende gesprekken met de DVO gemeenten een voorzichtige inschatting gemaakt van de uiteindelijke keuzes van deze acht DVO gemeenten. Daarnaast loopt de caseload in de eerder beëindigde DVO gemeenten steeds verder terug.

Tarieven
De tarieven voor de diensten van de GKB worden mede vastgestelde op basis van indexering. In deze begroting is uitgegaan van een algemene prijsindexering van 3%. De tarieven voor bewindvoering worden met een ministeriële regeling jaarlijkse vastgesteld inclusief de indexering voor het komende jaar. De ministeriële regeling is bij het opstellen van deze begroting nog niet bekend, in deze begroting zijn we uitgegaan van een indexering van de tarieven 2021 met 1%. Dit in lijn met de indexeringen in de afgelopen twee jaar.

Hoofdstuk 2 Kerntaken GKB

De GKB kent vier kerntaken en daarnaast drie nauw daarmee samenhangende kleinere aanvullende taken. De vier kerntaken die vallen onder de wet gemeentelijke schuldhulpverlening, onderscheiden we als:

- Indicatiestelling
- Crisisinterventie
- Inkomensbeheer
- Schulden oplossen

De aanvullende taken onderscheiden we als:

- Budgetcoaching
- Preventie
- Sociale Kredietverlening

De GKB publiceert jaarlijks het basisdienstenboek, waarin de basisdiensten kort worden uitgelegd. De gemeenten en de GKB komen jaarlijks overeen welke diensten en met welke omvang de GKB dat jaar kan inzetten. Vanaf 2021 heeft de GKB een gezamenlijke prestatieovereenkomst met de GR gemeenten. In deze paragraaf beschrijven we kort de inhoud en doelstellingen van deze taken met de daarbij behorende basisdiensten.

Indicatiestelling

Een cruciaal moment in de schuldhulpverlening is de wijze waarop de indicatiestelling tot stand komt. Welke instrumenten en aanknopingspunten worden ingezet om te bepalen wat nodig is om tot een duurzame oplossing te komen van het financiële probleem? De GKB verzorgt deze indicatie in de gemeenten waar de GKB ook de eerste lijn (toegang) verzorgt. In de andere gemeenten verzorgen de eerste lijn organisaties de indicatiestelling. Vaak is er een directe route naar de GKB afgesproken als er sprake is van een crisis. In de samenwerking met de eerste lijn en overige ketenpartners richt de GKB zich het komende jaar vooral op het terugdringen van de administratieve barrières tussen de eerste en tweede lijn en het verder uitbouwen van de prima samenwerking.

Crisisinterventie

Crisisinterventie is erop gericht om erger te voorkomen, in die zin dat de verstrekkende gevolgen van schulden worden voorkomen dan wel worden geminimaliseerd. Crisisinterventie wordt ingezet bij een dreigende woningontruiming, afsluiten van energievoorzieningen, beëindiging aanvullende ziektekosten verzekering, maar ook invordering rijbewijs.

Inkomensbeheer

Inkomensbeheer wordt ingezet op het voorkomen van terugval in de oude situatie, waardoor deze alsnog kan escaleren. De inzet wordt op maat afgestemd op de (on)mogelijkheden van de burger en richt zich op het in balans brengen en houden van inkomsten en uitgaven. Het is een getrapte inzet, hoe redzamer, hoe milder de inzet, de inzet is oplopend naar gelang de ervaren problematiek. De GKB kent daarom verschillende vormen van budgetbeheer variërend van budgetbeheer basis tot en met beschermingsbewind.

Schulden oplossen

Bij schuld oplossen richt de GKB zich ook op de afwikkeling van bestaande schulden, wat we ook wel het “minnelijke traject” noemen. De inzet van de GKB is erop gericht om betalingsafspraken met de schuldeisers te maken die de inwoner binnen maximaal drie jaar op verantwoorde wijze kan nakomen. De GKB zet daarbij bij voorkeur het saneringskrediet als middel in om de betalingsafspraken met de schuldeisers voor te financieren, zodat zowel de inwoner als de schuldeiser snel weten waar ze aan toe zijn. Vanaf 2021 voert de GKB in vier gemeenten ook schuld oplossen voor ondernemers uit.

O2

De GKB is bedenker en initiatiefnemer van “O2”. O2 zal volgens kenners de nieuwe standaard worden in het oplossende deel, het minnelijke traject, van de schuldhulpverlening. Begin 2021 is de O2 pilot van start gegaan in vijf gemeenten en we verwijzen voor meer informatie graag naar www.O2hulpbijschulden.nl.

Budgetcoaching

Bij budgetcoaching richt de GKB zich op het op- en uitbouwen van de redzaamheid van de burger om daarmee terugval in de schulden te voorkomen. Hier draagt de GKB bij aan de gedragsveranderingen en het aanleren van competenties. De GKB kent daarmee meerdere vormen van budgetcoaching die variëren in intensiteit. Daarnaast kan ook de budgetcursus “weet wat je besteedt” worden ingezet.

Sociale Kredietverlening

De GKB biedt al sinds haar oprichting “sociale kredietverlening” aan. De sociale kredieten worden veelal aangevraagd voor het aanschaffen van consumptiegoederen of kleine schulden. Onder de noemer sociale kredietverlening scharen we ook het saneringskrediet (SK). Het SK is technisch gezien een persoonlijke lening met een vaste aflossing en rentetarief. De verwachting is dat het SK de komende jaren aan terrein zal winnen als de beste oplossing in het minnelijke traject. Het Kabinet stimuleert de inzet van het SK door het instellen van een landelijk garantiefonds. Met dit fonds kunnen de risico’s van SK’s die nu voor rekening van de GKB komen worden geminimaliseerd. De GKB is al jaren groot voorstander van de inzet van een SK in het minnelijke traject en is dan ook blij met haar eigen kredietafdeling die deze vorm van krediet uitvoert. Het saneringskrediet is het sluitstuk van het aanbod van de GKB bij het oplossen van probleemschulden, waarmee de GKB een zeer compleet dienstenpakket kan aanbieden.

Preventie

De GKB is al jaren zeer actief op het terrein van preventie. Vanuit haar kennis en ervaring met inwoners die kampen met probleemschulden kan de GKB een stevige bijdrage leveren aan het voorkomen van probleemschulden.

Hoofdstuk 3 Beleidsbegroting

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) gaat ervan uit dat het programmaplan verschillende programma's bevat. Daarbij is een programma een samenhangend geheel van activiteiten. Aangezien de GKB belast is met één samenhangende taak, te weten schuldhulpverlening, hebben wij het programmaplan niet opgesplitst in verschillende programma's.

Ingevolge BBV hoofdstuk 2 "De begroting en toelichting", titel 2.2. " Het Programmaplan" artikel 8 lid 3 moet het programmaplan bevatten:

a. De doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten.
b. De wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken.
c. De raming van de baten en de lasten.

HET PROGRAMMAPLAN

De doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten. Wat wil de GKB bereiken?

De GKB levert een bijdrage aan de sluitende aanpak bij de bestrijding van armoede en schulden van inwoners van het werkgebied van de GKB. Daarmee geeft de GKB mede uitvoering aan de wet Gemeentelijke schuldhulpverlening. De statutaire doelstelling van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Kredietbank, kortweg GKB, is opgenomen in artikel 4 van de gemeenschappelijke regeling.

De wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken. Wat gaat de GKB daarvoor doen?

De GKB verzorgt professionele, kwalitatief hoogwaardige tweedelijns schuldhulpverlening waar de inwoners terecht kunnen voor het oplossen van hun problematische schulden. De GKB is daarbij een samenwerkingspartner voor gemeenten, sociale partners en andere maatschappelijke organisaties. De GKB is binnen deze samenwerking onder andere verantwoordelijk voor:

a. Schulden oplossen.
b. Inkomensbeheer.
c. Crisisinterventie.
d. Sociale kredietverlening, specifiek het saneringskrediet.
e. Goede aansluiting op de eerste lijn, optimaal werkproces.

Om er mede zorg voor te dragen dat de GKB deze voorziening kan blijven leveren is het van belang om ook in de toekomst de voorziening betaalbaar te houden. De GKB draagt bij aan het betaalbaar houden door:

a. De kosten van de dienstverlening scherp te monitoren en de werkprocessen zo lean mogelijk in te richten.
b. De GKB sluit aan bij de steeds verdergaande digitale informatie uitwisseling zoals het Schuldenknooppunt en Collectief Schuldregelen.
c. De GKB zet in op moderne communicatiemiddelen zoals het in gebruik nemen van de app.
d. De GKB neemt initiatieven tot pilots en projecten om de efficiency en effecten van de dienstverlening te vergroten, O2 is daarvan een voorbeeld.
e. De GKB zet actief erop in dat ondersteunende diensten, zoals budgetbeheer en bewindvoering niet langer dan noodzakelijk worden geboden. Daarnaast wordt door de variaties in budgetbeheer is inzet van minder kostbare alternatieven mogelijk.
f. Daar waar mogelijk en gevraagd zet de GKB haar kennis en ervaring in bij Preventie om daarmee financiele bij inwoners te voorkomen.

De raming van de baten en de lasten. Wat mag het kosten?

De totale kosten in 2022 ad €. 7,0 miljoen die verbonden zijn aan dit programma staan vermeld in de programmarekening 2022, zie bijlage 1. De kosten worden gedekt door rente-inkomsten uit verstrekte kredieten, vergoedingen voor een pakket van activiteiten op het terrein van integrale schuldhulpverlening, bewindvoering, in wet- en regelgeving vastgelegde vergoedingen, huuropbrengsten en incidentele opbrengsten.

Beleidsindicatoren

In de regeling beleidsindicator gemeenten staat een vaste set aan indicatoren genoemd die opgenomen moeten worden in de begroting. De onderdelen die niet elders worden gepresenteerd dienen uit eigen gegevens en bronnen te worden overgenomen. Aan deze paragraaf zijn tevens de verwachte frictiekosten toegevoegd.

1. Formatie

De formatie volgens het BBV wordt uitgedrukt in aantal fte per 1.000 inwoners. Bij de GKB is dit niet van toepassing. Het aantal fte wordt gebaseerd op het aantal trajecten schuldhulpverlening ten einde de eerder genoemde doelstellingen te realiseren. De geraamde formatie 2022 is becijferd op basis van de realisatie2020, de verwachtingen dat zes DVO gemeenten over zullen gaan tot contractverlening en de teruglopende caseload in de voormalige DVO gemeenten. De formatie 2022 bedraagt 69 fte als volgt te specificeren:

Formatie	Begroot 2022
Indirect	12
Direct	57
Totaal	69

2. Bezetting

De bezetting (formatie inclusief boventallig e.d.) moet volgens het BBV worden uitgedrukt in aantal fte per 1.000 inwoners. Bij de GKB is ook dit niet van toepassing. Het aantal fte wordt gebaseerd op het aantal trajecten schuldhulpverlening ten einde de eerder genoemde doelstellingen te realiseren. De geraamde bezetting 2022 bedraagt 74 fte als volgt te specificeren:

Bezetting	Begroot 2022
Indirect	12
Direct	57
Overig	5
Totaal	74

3. Apparaatskosten

In het BBV wordt aangegeven dat de apparaatskosten uitgedrukt dienen te worden in kosten per inwoner. Ook dat is bij de GKB niet van toepassing. De kosten worden net als het aantal fte's gebaseerd op kosten die gemaakt moeten worden om de genoemde doelstellingen te realiseren. De apparaatskosten bedragen in 2022 € 5,3 miljoen, zie verder bijlage 1 Programmarekening.

4. Externe inhuur

Onder de externe inhuur wordt verstaan kosten die gemaakt worden voor het uitvoeren van werkzaamheden door o.a. uitzendkrachten, zzp-ers of detacheringsovereenkomsten, zowel voor tijdelijke inhuur als voor inhuur van specialisten. Externe inhuur kan en zal worden ingezet als het capaciteitsvraagstuk niet binnen de staande formatie kan worden opgelost. Deze situatie kan zich voordoen bij vervangingsvraagstukken, zoals langdurig verzuim. Daarnaast kan en zal externe inhuur worden ingezet bij het vervangen van mutaties in de vaste formatie. Vaste formatie zal zoveel mogelijk worden vervangen door flexibele formatie om daarmee de mobiliteit te vergroten en mogelijk toekomstige frictiekosten te beperken.

5. Overheadkosten

Onder overheadkosten wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor de GKB betekent dit het totaal van de lasten minus de directe loonkosten inclusief opleidingskosten (kosten primaire proces). Uitgedrukt in een percentage van de totale lasten bedragen de overheadkosten de komende jaren:

	2022	2023	2024	2025
Totale lasten	6.983.592	7.068.943	7.167.637	7.318.224
Overheadkosten	2.851.598	2.841.913	2.843.385	2.894.515
% Overheadkosten	40,83%	40,20%	39,67%	39,55%

Omdat er sprake is van maar één taakveld geeft nadere uiteenzetting van deze overheadkosten geen toegevoegde waarde en wordt in deze begroting volstaan met deze uitsplitsing. Ter toelichting dient nog wel vermeld worden dat de formatie inactieven vanwege verzuim of outplacement onderdeel uitmaakt van de overheadkosten.

6. Frictiekosten

In de begroting 2022 gaan we ervanuit dat het werkgebied opnieuw met twee DVO gemeenten zal krimpen en de uitloop van de caseload in voormalige DVO gemeenten doorzet. Verder baseren we ons op de realisatie 2020. Ten opzichte van de omvang van de formatie anno 1 maart 2021 zal de totale formatie moeten krimpen met 10 fte naar uiteindelijk 69 fte (zie tabel formatie in paragraaf 3.1). Bij gelijk blijvend beleid en omstandigheden zal los van de besluiten rond DVO gemeenten de totale formatie hoe dan ook moeten worden ingekrompen omdat:

- De caseload in de voormalige DVO gemeenten terugloopt.
- Vanuit kostenbeheersing de formatie overhead moet worden verkleind.

De huidige en geraamde bezetting 2022 (zie tabel bezetting in paragraaf 3.2) ligt 5 fte hoger, maar tegenover deze meerkosten staat een voorziening of een vergoeding uit detachering.

Het terugdringen van de formatie wordt steeds lastiger, de flexibele schil wordt kleiner en de mogelijkheden van interne mobiliteit nemen af. Daarnaast zijn tot eind 2021 drie medewerkers gedetacheerd en het is nu nog niet duidelijk of zij eind 2021 terugkeren naar de GKB. Op basis van deze begroting moet de totale formatie ten opzichte van de situatie per 1 maart 2021 met 10 Fte krimpen. De verwachting is dat een deel van deze krimp zonder frictiekosten kan worden gerealiseerd, maar een deel ook niet. Ten eerste zal de flexibele schil worden ingezet. Op 1 april 2021 bedroeg de directe inzetbare flexibele schil nog 7 fte. Daarnaast zal een deel van de vaste formatie intern dan wel extern herplaatst moeten worden. Uitgaande van het huidige sociaal statuut en de richtlijnen van de WW zijn de frictiekosten becijferd op maximaal €.2,4 miljoen. Een deel van de betrokken medewerkers zal geen gebruik hoeven te maken van de maximale duur van het sociaal statuut en de WW. We ramen daarom de totale frictiekosten op 25% van het maximum ad €.600.000, -.
Gelet op de onzekerheden waarmee we deze begroting zijn begonnen is deze berekening slechts indicatief. In de loop van 2021 zal de berekening van de frictiekosten steeds exacter worden. De begroting 2022 gaat ervan uit dat ten laste van 2021 een voorziening wordt getroffen voor de financiering van deze frictiekosten. Gedurende het lopende jaar zal zoveel mogelijk worden ingezet op het voorkomen en beperken van frictiekosten. Een belangrijk onderdeel daarvan is medewerkers voorbereiden op een mogelijke herplaatsing in een interne functie. Dan wel voor te sorteren op een functie buiten de GKB. De interne loopbaanadviseur zorgt voor een goede informatie-uitwisseling en communicatie met de medewerkers.

Hoofdstuk 4 De BBV paragrafen

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) gaat ervan uit dat het programmaplan verschillende programma's bevat. Daarbij is een programma een samenhangend geheel van activiteiten. Aangezien de GKB slechts belast is met één samenhangende taak, te weten schuldhulpverlening in de meest brede zin, hebben wij het programmaplan niet opgesplitst in verschillende programma's. In artikel 9 van het BBV zijn de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Op de GKB zijn vijf verplichte paragrafen van toepassing,

1. Weerstandsvermogen
2. Onderhoud van de kapitaalgoederen
3. Financiering
4. Bedrijfsvoering
5. Verbonden partijen.

WEERSTANDSVERMOGEN

Volgens het BBV is het begrip weerstandsvermogen het verband tussen weerstandscapaciteit en de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie. Hieronder is een inschatting van de risico's inclusief de geschatte impact daarvan opgenomen:

Risico	**Omvang risico**
Dalende opbrengsten door wegvallende dienstverlening (DVO en GR gemeenten) waardoor geen sluitende bedrijfsvoering kan worden neergezet.	Diverse scenario's waarbij een omzetdaling tussen € 1,3 en € 2,5 miljoen gecalculeerd is.
Wachtgeldverplichtingen als gevolg van beëindigingen dienstverband(en)	Maximaal 2 jaar WW, gemiddelde kosten € 130.000 per FTE
Vervanging bij (hoog) ziekteverzuim	Gemiddeld € 60.000 per jaar bij 1 FTE langdurig ziek
Niet (tijdig) in kunnen spelen op wijzigingen in de Rijksregelgeving	p.m.
Discussie over omzetbelasting op diensten binnen de schuldhulpverlening	€200.000- € 400.000

Begroten blijft onzeker, vooral omdat de begroting al vroeg in het lopende jaar moet worden opgesteld. Zo kan de realisatie in het lopende jaar maar deels worden meegenomen in de ramingen en verwachtingen. De aannames en ramingen in deze begroting zijn reëel onderbouwd. Maar de werkelijkheid kan uiteraard anders uitpakken. Hierna worden een aantal risico's beschreven.

Prestatieovereenkomsten met GR-leden: de GKB werkt met de drie GR leden met een gezamenlijke prestatieovereenkomst voor 2021-2022.
De situatie van de drie GR gemeenten kan ondanks de gezamenlijke prestatieovereenkomst verschillend voor de GKB uitpakken. De financiële positie van de drie GR gemeenten nopen tot het nemen van ingrijpende beslissingen in het sociale domein.

Dienstverleningsovereenkomsten (DVO): de GKB heeft begin 2021 nog met 11 gemeenten een doorlopende dienstverleningsovereenkomst en met 6 gemeenten een afbouwovereenkomst.
Voor acht gemeenten is 2021 het laatste contractjaar maar de GKB heeft aangeboden dat verlenging van de DVO mogelijk is. In bedragen vertegenwoordigen deze acht DVO gemeenten een totaal bedrag aan baten ad €.1.3 miljoen. Het effect van deze daling is circa 5% op het resultaat.
Eén gemeente heeft aangegeven gebruik te willen maken van de verlenging. De zeven resterende gemeenten zullen in de loop van 2021 een besluit nemen of zij wel of geen gebruik willen maken van de mogelijkheid tot verlenging.

De gesprekken met de DVO gemeenten over de wensen en mogelijkheden tot verlenging van de samenwerking zijn gestart. Over deze zes gemeenten zijn we voorzichtig positief en hebben deze als blijvers begroot. Twee gemeenten zijn daar nog volstrekt onduidelijk over en daarom rekenen we deze twee als afhakers in deze begroting mee. In de begroting 2022 is op basis van deze verwachting rekening gehouden met €.900.000, - aan resterende baten uit de zes DVO gemeente die blijven. Maar het risico bestaat dat deze aanname toch anders uitvalt, zowel in positieve als in negatieve zin. De ervaring is dat vertrekkende DVO gemeenten kiezen voor een gefaseerde afbouw van de lopende caseload veelal over 2 a 3 jaar. Deze tijd benut de GKB om zich zoveel mogelijk voor te bereiden op de afnemende baten.

Aanmeldingen
Het aantal geraamde aanmeldingen kan anders uitpakken. De ervaring leert dat de instroom onvoorspelbaar verloopt.
De GKB is goed gepositioneerd als eerste- en tweedelijnsorganisatie. De contacten tussen de eerste en tweede lijn zijn geïntensiveerd, zodat we sneller wijzigingen in de trend in de vraag in beeld krijgen. Maar het risico blijft bestaan dat de raming van de omvang van de instroom en daarmee ook de omvang van de daarvan afgeleide diensten anders uitvalt en aangepast moet worden. En daarbij is het effect van de Corona crisis op de aanmeldingen niet te voorspellen. Iedereen verwacht een toename in de aanmeldingen, volstrekt onvoorspelbaar blijft of en wanneer zich dat zal voordoen en in welke omvang,

Ziekteverzuim
Het langdurig ziekteverzuim is de afgelopen jaren voor de GKB een zware last geweest. We hebben het langdurig verzuim flink kunnen verlagen en het verzuim blijft nu enigszins stabiel rond de 4,5%. Verzuim blijft natuurlijk een permanent punt van aandacht en daar hoort vanzelfsprekend een stevig verzuimbeleid bij. In het strategische HR-beleidsplan is hiervoor ruim aandacht, onder andere door het inzetten van een preventiemedewerker en een loopbaanadviseur. Beide rollen en competenties zijn binnen de GKB belegd. Het risico blijft dat de opbrengst van al deze inzet achterblijft bij de verwachtingen.

<u>Kengetallen ten aanzien van het weerstandsvermogen</u>

Netto Schuldquote
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

		2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%		**31,34%**	**26,79%**	**23,08%**	**19,59%**
A	Vaste schulden	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
B	Netto vlottende schuld	5.715.200	5.431.345	5.169.853	4.914.853
C	Overlopende passiva	300.000	280.000	280.000	280.000
D	Financiële activa	3.737.400	3.713.400	3.683.400	3.653.400
E	Uitzettingen	272.500	272.500	272.500	272.500
F	Liquide middelen	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
G	Overlopende activa	200.000	200.000	200.000	200.000
H	Totale baten	7.035.919	7.186.015	7.339.563	7.496.643

Geconstateerd kan worden dat de netto schuldquote zich in de jaren beter zal verhouden, door een verlaging van de vlottende schulden. Dit heeft alles te maken met de nieuwe werkwijze, waarbij klantgelden worden beheerd, zonder dat deze op rekening van de GKB staan. Anders dan in voorgaande jaren worden de klantgelden niet meer beheerd op een verzamelrekening ten name van de GKB. De klantgelden bij budgetbeheer en bewindvoering worden door GKB beheerd via beheer- en leefgeldrekening ten name van de individuele klant.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dat betekent voor de schuldenlast.

		2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote (A+B+C-E-F-G)/H * 100%		**84,46%**	**78,47%**	**73,27%**	**68,33%**
A	Vaste schulden	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
B	Netto vlottende schuld	5.715.200	5.431.345	5.169.853	4.914.853
C	Overlopende passiva	300.000	280.000	280.000	280.000
E	Uitzettingen	272.500	272.500	272.500	272.500
F	Liquide middelen	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
G	Overlopende activa	200.000	200.000	200.000	200.000
H	Totale baten	7.035.919	7.186.015	7.339.563	7.496.643

Zoals uit bovenstaande vergelijking blijkt is het verschil groot. De financiële activa (verstrekte kredieten) vormen een belangrijk aandeel in de activa van de GKB. Indien men deze corrigeert op de schuldquote blijkt duidelijk dat de schulden (passiva) vrij constant zijn en een groter aandeel vormen ten opzichte van de baten dan de activa. Het beperkte eigen vermogen van de GKB speelt hier uiteraard ook een belangrijke rol in.

Solvabiliteitsrisico

Het solvabiliteitsrisico geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder het solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (algemene en bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

		2022	2023	2024	2024
Solvabiliteit (A/B) * 100%		**1,65%**	**2,44%**	**2,62%**	**2,72%**
A	Eigen vermogen	126.889	181.744	188.236	188.236
B	Balanstotaal	7.692.089	7.443.089	7.188.089	6.933.089

Het eigen vermogen van de GKB is in verhouding zeer laag. De solvabiliteit is hierdoor erg laag en deze zal zeker bij ongewijzigd beleid niet of nauwelijks toenemen. Overigens gaan wij er in de meerjarenraming van uit dat het positief begrote resultaat zal worden ingezet ten gunste van de GR-gemeenten en niet zal worden toegevoegd aan de algemene reserves.

De kengetallen grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit zijn bij de GKB niet van toepassing.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Gezien de staat van onderhoud verwacht de GKB geen andere onderhoudsuitgaven dan regulier, aan het pand aan de Overcingellaan te Assen. Door het vormen van een onderhoudsvoorziening kunnen toekomstige vervangingsinvesteringen, zoals verwarming en dakbedekking worden opgevangen. De toevoeging aan de voorziening, waaruit de kosten worden betaald, bedraagt voor 2022 € 7.000, - en is gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan 2020-2030.

FINANCIERING

Op grond van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) dient de GKB jaarlijks in de jaarrekening verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid inzake de treasuryfunctie. De doelstellingen, richtlijnen en limieten van het voorgestane beleid zijn vastgelegd in het treasurystatuut.

TREASURYPARAGRAAF

In de Wet Fido zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden. Deze wet definieert de treasuryfunctie daarbij als het aansturen en beheersen van het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's.
De Wet Fido zet sterk in op de eigen lokale verantwoordelijkheid. In de wet zijn normeringen vastgelegd die als richtsnoer dienen voor lokaal handelen. Voorbeelden van normeringen zijn de kasgeldlimiet, de rente risiconorm en de invulling van de publieke taak.

In het treasurystatuut zijn het begrippenkader, de doelstellingen van de treasuryfunctie en de organisatorische randvoorwaarden aangegeven. Het belangrijkste aspect van de treasuryfunctie is het beheersen van de risico's.
In tegenstelling tot de overige lokale overheden geldt voor de GKB dat als er sprake is van inkomsten uit uitzettingen, dit zonder bovenmatige risico's is.
Zoals in de Wet Fido is gedefinieerd, hebben deze uitzettingen slechts betrekking op de publieke taak van de GKB, namelijk de sociale kredietverlening. Er is nadrukkelijk, behoudens in rekening courant, geen sprake van andere uitzettingen.

KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Dit percentage is vastgelegd in de uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden. Voor 2022 is het percentage vastgesteld op 8,2%. De GKB heeft een aangepaste kasgeldlimiet aangevraagd bij de provincie Drenthe van 65%, omdat structureel sprake is van een overschrijding van de kasgeldlimiet van 8,2%.

Kasgeldlimiet per 1-1-2022	Bedragen x € 1.000,-
Omvang begroting 2021	€ 6.984
Grondslag kasgeldlimiet	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 573

De kwartaalprognose voor 2022 van de kasgeldlimiet ziet er als volgt uit:

	Q1	Q2	Q3	Q4
Kasgeldlimiet	573	573	573	573
Bijgestelde kasgeldlimiet 65%	4.540	4.540	4.540	4.540
netto vlottende schuld	4.200	4.700	4.200	4.540
overschrijding kasgeldlimiet	-340	160	-340	0

RENTERISICONORM

De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd middels de rente risiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van de vaste schuld. Het doel is om op deze wijze spreiding te krijgen in de rente typische looptijden van de leningenportefeuille. Hierdoor werkt een verandering in de rente vertraagd door in de rentelasten.

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld per 1-1-2021	(BEDRAG X € 1.000)
Renterisico op vaste schuld	
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	0
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	0
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0
3a Nieuw aangetrokken vaste schuld o/g	0
3b Nieuw verstrekte lange leningen u/g	0
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	0
5 Betaalde aflossingen	0
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	1.400
7 Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	
Rente risiconorm	
8 Stand van de vaste schuld per 1 januari	1.400
9 Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%
10 Rente risiconorm	1.397
Toets Rente risiconorm	
10 Rente risiconorm	1.397
7 Renterisico op vaste schuld	1.400
11 Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10 – 7)	-3

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de GKB op de gestelde norm zit.

KOERSRISICO'S

Omdat de GKB geen andere uitzettingen heeft, is er geen sprake van koersrisico's.

LIQUIDITEITENPLANNING

De liquiditeitenplanning beperkt zich tot de korte termijn. De GKB kent geen andere verplichtingen op termijn dan de reguliere investeringen. Liquiditeitenplanning op lange termijn is voor de GKB daarom niet aan de orde.

FINANCIERINGSPOSITIE EN RENTEKOSTEN

De GKB maakt gebruik van de lange en korte financieringsmogelijkheden van de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten. Door een mix van deze financieringsmogelijkheden zijn de risico's voor de GKB minimaal.
In het kader van de publieke taak verstrekt de GKB sociale kredieten. Gezien vanuit het BBV is er sprake van langlopende leningen. In de praktijk blijkt dat jaarlijks circa 50 % van de kredieten wordt afgelost of overgesloten. De GKB trekt hiervoor voor een deel lange financieringsmiddelen aan. Hierdoor wordt het renterisico voor de GKB beperkt.

RELATIEBEHEER

De GKB maakt voor het reguliere betalingsverkeer gebruik van de ABN AMRO bank. Voor het aantrekken van andere financieringsmiddelen, kasgeld en lange leningen kan gebruik gemaakt worden van de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten). Vanwege de invoering van de leef- en beheergeld rekeningen is samenwerking voor dit deel van de dienstverlening gestart met de Rabobank.

VERBONDEN PARTIJEN

Op grond van het BBV is een verbonden partij een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de bank een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het gaat dus om een combinatie van beide belangen. Een financieel belang ontstaat wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (art. 1 BBV). Bestuurlijk belang ontstaat indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht, dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

De GKB is opgericht door de volgende gemeenten:

- Gemeente Assen
- Gemeente Meppel
- Gemeente Hoogeveen

Bovengenoemde gemeenten hebben in 1990 de gemeenschappelijke regeling ingesteld als rechtsopvolger van de drie volkskredietbanken. Oorspronkelijk was vooral sociale kredietverlening het gezamenlijke belang van deze samenwerking, eind vorige eeuw kreeg de GKB en belangrijke rol bij de uitvoering van schuldhulpverlening. Problematische schulden vormen een forse belemmering voor burgers en gemeenten bij het realiseren van opdrachten en ambities. De GKB levert een bijdrage aan het wegnemen van deze belemmeringen.

Verbonden partijen stichtingen en verenigingen:
Bij de aankoop van het huidige pand is een vereniging van eigenaren opgericht. De GKB maakt deel uit van deze vereniging. Het tweede lid van de VVE is Inter-psy. De vereniging beheert het pand waarbij de GKB 9/10 eigenaar is en Inter-psy 1/10. De totale omvang van de gezamenlijke beheerskosten bedragen jaarlijks circa € 92.000, -. Deze kosten worden via de servicekosten omgeslagen op de vier gebruikers van het kantoor, de GKB, Inter-psy, Publiek Vervoer en het OV bedrijf Groningen-Drenthe (laatste 2 als huurders).

Hoofdstuk 5 Meerjarenraming 2023-2024-2025

In de meerjarenraming gaan we uit van het huidige strategische beleid en het getemporiseerde afbouwen van DVO gemeenten wordt voortgezet. In 2021 zullen acht gemeenten een besluit nemen of zij vanaf 2022 gebruik willen maken van de mogelijke verlenging van de samenwerking met de GKB. We verwachten dat zes gemeenten gebruik zullen willen maken van verlenging van de samenwerking met de GKB en twee gemeenten niet. We gaan er vanuit dat ook voor deze twee gemeenten de lopende diensten in twee jaar worden afgebouwd en beschermingsbewind blijft zoals het is.

De meerjarenraming laat zich heel moeilijk voorspellen. De impact van de huidige strategische koers loopt door, dan wel de nieuwe strategische koers zal impact hebben. In de meerjarenraming houden we rekening met de steeds verder teruglopende caseload in de voormalige DVO gemeenten, enigszins gecompenseerd door toename van de caseload budgetbeheer door de samenwerking met zorginstellingen. Voorbeeld daarvan is de overname van circa 400 budgetbeheerzaken van bewoners van Zienn-Kopland. Verder is rekening gehouden met de gebruikelijke prijsindexeringen, in de meerjarenramingen hebben we rekening gehouden met een indexatie van de opbrengsten van 3% ten opzichte van het voorgaande jaar. De indexatie van de kosten die gevoelig zijn voor indexatie is gezet op 2,3%, de indexatie van de loonkosten is ten slotte geraamd op 2,5% ten opzichte van prijspeil 1 januari 2020. Op basis het huidige strategische beleid vermoeden wij dat consolidatie van het niveau aan dienstverlening op het niveau van de begroting 2022 voor de jaren daarna mogelijk zou moeten zijn.

Bijlagen:

- Bijlage 1 Begroting
- Bijlage 2 Meerjarenraming
- Bijlage 3 Meerjarige bijdrage van de GR gemeenten
- Bijlage 4 Geprognosticeerde balans
- Bijlage 5 Berekening EMU saldo

Bijlage 1 Programmarekening 2022

Overzicht van baten en lasten	Begroting 2022		Begroting 2021		Realisatie 2020		Realisatie 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten			Lasten	Baten
Rente opbrengsten leningen		510.000		680.000		532.293		652.371
Schuldhulpverlening GR		1.291.256		1.359.867		1.295.571		1.406.263
Vergoeding beschermingsbewind GR		775.221		780.435		800.933		769.668
Schuldhulpverlening DVO		1.935.134		1.620.293		2.413.822		2.786.708
Vergoeding beschermingsbewind DVO		981.452		1.246.291		1.059.002		1.120.733
Schuloplossen zelfbetalers		30.000		50.000				
Budgetbeheer zelfbetalers		467.976		362.078		341.027		319.887
Vergoeding beschermingsbewind zelfbetalers		643.880		531.382		618.353		524.311
Promenscare						13.098		45.205
Preventie werkzaamheden		85.000		100.000		62.584		103.074
Bemiddelingskosten		170.000		566.041		312.453		233.832
Overige vergoedingen		37.000		48.000		53.325		59.912
Huur		89.000		89.000		82.840		68.085
Incidentele opbrengsten		20.000		20.000		84.595		153.091
Vrijval voorzieningen								158.962
Totaal opbrengsten		**7.035.919**		**7.453.388**		**7.669.896**		**8.402.103**
Directe kosten								
Kosten Preventieactiviteiten	7.500		7.500		175		13.196	
Rente geleend geld	32.000		35.000		1.129		0	
kosten BKR					13.726		14.376	
Apparaatskosten								
Personeelskosten	5.262.372		5.604.874		6.630.719		7.448.924	
Automatiseringskosten	327.360		255.750		423.156		310.243	
Huisvestingskosten	236.313		235.290		219.104		224.042	
Afschrijvingen								
Gebouwen	104.000		95.000		103.484		96.734	
Automatisering	360.000		250.000		211.474		81.188	
Kantoorinventaris	31.000		17.000		31.326		12.367	
Algemene kosten								
Portokosten	90.000		90.000		147.781		118.169	
Telefoonkosten	80.000		90.000		72.854		81.693	
Betalingsverkeer	66.495		76.725		87.608		71.688	
Drukwerk	14.322		27.621		24.408		27.528	
Accountants- en advieskosten	55.000		56.265		55.007		62.671	
Overige kosten	180.230		215.730		175.516		262.478	
Bestuursondersteuning							26.812	
Dotatie voorzieningen								
Debiteurenvoorziening	130.000		150.000		133.031		179.590	
Onderhoudsvoorziening	7.000		9.000		9.000		7.000	
Personeelskosten					524.745			
Totaal kosten	**6.983.592**		**7.215.755**		**8.864.243**		**9.038.699**	
Saldo van baten en lasten		**52.326**		**237.633**		**(1.194.347)**		**-636.596**
Toevoegingen aan reserves								
Storting reserve Personeelskosten								
Storting Mobiliteit					100.000			
Storting reserve Reorganisatiekosten						(100.000)		
Totaal toevoegingen aan reserves		-						
Onttrekkingen aan reserves								
Opname reserve Mobiliteit								
Opname reserve ICT					31.199		50.801	
Opname reserve Reorganisatiekosten					102.595			
Totaal onttrekkingen aan reserves		-		-		133.794	179.594	**230.395**
Het geraamde resultaat		**52.326**		**237.633**		**(1.160.553)**		**-406.201**

Bijlage 2: Meerjarenraming 2023-2025

Overzicht van baten en lasten	Begroting 2022		Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Rente opbrengsten leningen		510.000		510.000		510.000		510.000
Schuldhulpverlening GR		1.291.256		1.320.954		1.351.336		1.382.417
Vergoeding beschermingsbewind GR		775.221		793.051		811.291		829.951
Schuldhulpverlening DVO		1.935.134		1.979.642		2.025.174		2.071.753
Vergoeding beschermingsbewind DVO		981.452		1.004.026		1.027.118		1.050.742
Schuloplossen zelfbetalers		30.000		30.690		31.396		32.118
Budgetbeheer zelfbetalers		467.976		478.739		489.750		501.014
Vergoeding beschermingsbewind zelfbetalers		643.880		658.689		673.839		689.337
Preventie werkzaamheden		85.000		86.955		88.955		91.001
Bemiddelingskosten		170.000		173.910		177.910		182.002
Overige vergoedingen		37.000		37.851		38.722		39.612
Huur		89.000		91.047		93.141		95.283
Incidentele opbrengsten		20.000		20.460		20.931		21.412
Totaal opbrengsten		**7.035.919**		**7.186.015**		**7.339.563**		**7.496.643**
Directe kosten								
Kosten Preventieactiviteiten	7.500		7.673		7.849		8.029	
Rente geleend geld	32.000		32.000		32.000		32.000	
Apparaatskosten								
Personeelskosten	5.262.372		5.383.407		5.507.225		5.633.891	
Automatiseringskosten	327.360		334.889		342.592		350.471	
Huisvestingskosten	236.313		241.748		247.308		252.997	
Afschrijvingen								
Gebouwen	104.000		104.000		104.000		104.000	
Automatisering	360.000		300.000		250.000		250.000	
Kantoorinventaris	31.000		31.000		31.000		31.000	
Algemene kosten								
Portokosten	90.000		92.070		94.188		96.071	
Telefoonkosten	80.000		81.840		83.722		85.397	
Betalingsverkeer	66.495		68.024		69.589		70.981	
Drukwerk	14.322		14.651		14.988		15.288	
Accountants- en advieskosten	55.000		56.265		57.559		58.710	
Overige kosten	180.230		184.375		188.616		192.388	
Dotatie voorzieningen								
Debiteurenvoorziening	130.000		130.000		130.000		130.000	
Onderhoudsvoorziening	7.000		7.000		7.000		7.000	
Totaal kosten	**6.983.592**		**7.068.943**		**7.167.637**		**7.318.224**	
Saldo van baten en lasten		**52.326**		**117.072**		**171.927**		**178.419**
Toevoegingen aan reserves								
Storting reserve Personeelskosten								
Storting Mobiliteit								
Storting reserve Reorganisatiekosten								
Totaal toevoegingen aan reserves		-		-		-		-
Onttrekkingen aan reserves								
Opname reserve Mobiliteit								
Opname reserve Personeelkosten								
Opname reserve Reorganisatiekosten								
Totaal onttrekkingen aan reserves		-		-		-		-
Het geraamde resultaat		**52.326**		**117.072**		**171.927**		**178.419**

Bijlage 3 Meerjarige bijdrage van de GR gemeenten:

	2022	2023	2024	2025
Assen	€ 1.028.470	€ 1.052.125	€ 1.076.324	€ 1.101.079
Hoogeveen	€ 655.425	€ 670.500	€ 685.921	€ 701.697
Meppel	€ 382.582	€ 391.381	€ 400.383	€ 409.592
	€ 2.068.499	€ 2.116.029	€ 2.164.652	€ 2.214.394

Bijlage 4: Geprognosticeerde balans

BALANS

ACTIVA	31-12-2021		31-12-2022		31-12-2023		31-12-2024		31-12-2025	
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Vaste activa										
Materiële vaste activa										
Investeringen met een economisch nut		2.757.189		2.482.189		2.257.189		2.032.189		1.807.189
Financiële vaste activa										
Leningen u/g	3.703.400		3.703.400		3.703.400		3.703.400		3.703.400	
Doorlopende kredieten	180.000		150.000		120.000		90.000		60.000	
Debiteurenvoorziening	116.000-		116.000-		110.000-		110.000-		110.000-	
		3.767.400		3.737.400		3.713.400		3.683.400		3.653.400
Totaal vaste activa		6.524.589		6.219.589		5.970.589		5.715.589		5.460.589
Vlottende activa										
Uitzettingen										
Vorderingen op openbare lichamen	250.000		250.000		250.000		250.000		250.000	
Overige uitzettingen	-		-		-		-		-	
Overige vorderingen	22.500		22.500		22.500		22.500		22.500	
		272.500		272.500		272.500		272.500		272.500
Liquide middelen		1.000.000		1.000.000		1.000.000		1.000.000		1.000.000
Overlopende activa		200.000		200.000		200.000		200.000		200.000
Totaal vlottende activa		1.472.500		1.472.500		1.472.500		1.472.500		1.472.500
TOTAAL ACTIVA		7.997.089		7.692.089		7.443.089		7.188.089		6.933.089

PASSIVA	31-12-2021		31-12-2022		31-12-2023		31-12-2024		31-12-2025	
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Vaste passiva										
Eigen vermogen										
Algemene reserve	9.817		9.817		9.817		9.817		9.817	
Gerealiseerd resultaat na bestemming	52.326		117.072		171.927		178.419		178.419	
Totaal Algemene reserve		62.143		126.889		181.744		188.236		188.236
Bestemmingsreserves		50.000		-		-		-		-
Totaal eigen vermogen		112.143		126.889		181.744		188.236		188.236
Voorzieningen		400.000		150.000		150.000		150.000		150.000
Totaal vaste passiva		512.143		276.889		331.744		338.236		338.236
Langlopende leningen		1.400.000		1.400.000		1.400.000		1.400.000		1.400.000
Netto-vlottende schulden										
Overige schulden		5.784.946		5.715.200		5.431.345		5.169.853		4.914.853
Overlopende passiva										
Vooruitontvangen SHV	180.000		180.000		180.000		180.000		180.000	
Overige	120.000		120.000		100.000		100.000		100.000	
		300.000		300.000		280.000		280.000		280.000
Totaal vlottende passiva		6.084.946		6.015.200		5.711.345		5.449.853		5.194.853
TOTAAL PASSIVA		7.997.089		7.692.089		7.443.089		7.188.089		6.933.089

Bijlage 5: Berekening EMU saldo

Berekening EMU saldo 2022 t/m 2025

	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
		Volgens meerjarenraming in begroting 2018	Volgens begroting 2023	Volgens meerjarenraming in begroting 2023	Volgens begroting 2025
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	52.326	117.072	171.927	178.419
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	495.000	435.000	385.000	385.000
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	7.000	7.000	7.000	7.000
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	160.000	160.000	160.000	160.000
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4				
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voor zover niet op exploitatie verantwoord**				
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)				
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties **niet op exploitatie verantwoord**				
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen				
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten				
11	Verkoop van effecten:	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)				
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?				
Berekend EMU-saldo		**394.326**	**399.072**	**403.927**	**410.419**